

T. Polgártársak!
Küzdjünk a liberális eszmékért, s meglátjuk, hogy a liberálisizmussal közelme új erőt, új lüktetést ad a magyar politikának. Hires liberálisunk eddig kizárólag politikai tartalom volt, s a felekezeti törvényalkotás terén újabb időben nagyon hátramaradtunk. Annál inkább csudálatos jelenség ez, mert 200 évvel ezelőtt mi voltunk a példaadók a tekintetben, s újabbban a kezdeményezés teréről hátramaradtunk s a művelt nyugot légköréből le, visszastűntünk e tekintetben a keleti államok közé.

T. Polgártársak!
A közel jövő megfogja mutatni az eredményt, s meglátjuk, hogy a nemzet rokonszenve ebben a kérdésben azok felé fordul, a kik a liberális eszmék diadalát kívívni segítettek! (Hosszan tartó eljenzés.)

A függetlenségi és 48-as párt értekezlete.

A függetlenségi és 48-as párt csütörtökön este hat órakor népes értekezletet tartott. Justh Gyula elnök Vályi Árpád lehelének előterjesztésével nyitotta meg az ülést, melyben megromlott egészsége miatt a pártkör alelnöki állásáról lemond. Az értekezlet őszinte sajnálattal vette tudomásul Vályi Árpád lemondását és azon reményének adott kifejezést, hogy egészsége nem visszatérvelel ismét a párt tagjai közt fogja üdvözölni.

Hely Ignác bejelent, hogy a legközelebbi ülések egyikén interpellációt fog intézni a pénzügyminiszterhez az osztrák-magyar bank szabadalmának megújítása kérdésében.

Ezután az értekezlet a napirendre tért át. Első sorban a képviselőház elnökségének állása került szóba, melyre nézve az értekezlet Polónyi Géza indítványára egyhangulag Thaly Kálmán jelölte és hozzájárult a nemzeti párt jelöléséhez, mely tudvalevőleg Gullner Gyulát jelölte. Ezen kijelölésről az értekezlet értesíteni rendelte a nemzeti függetlenségi és az újabb megalakult párt elnökségét. Jegyzőként kijelölték: Pap Elek és Bartók Lajos.

Országgyűlés.

Az országgyűlés mind két háza csütörtökön tartotta első ülését az új ülésszakban. A képviselőház ülése alig tíz percig tartott. Pedig olyan feltétel volt, hogy minél alig lehet remélhetni még a legérdekesebb tárgyalásokra is. Bevonultak a horvát szavazatok is, de ezúttal nem oly zordon ábrázattal, mint máskor. Mosolyogva köszöntötték magyar kollegáikat, a kik csak néhány napja tettek látogatást náluk, Zágrábban.

A kormánypart s az ellenzék két nagy pártja tömött padosorokban büszkélkedett s megjelent az Eötvös-párt tizenkét tagja is. A ház ülése e nagy érdeklődéshez képest nagyon is egyhangu volt. Mindössze az történt, hogy felolvasták a királyi leiratot, mely az országgyűlés harmadik ülésszakát megnyitja s elhatározták, hogy a ház képviselői pénteken, a bizottságokat pedig szombaton választják meg.

A főrendiház ülésének szintén ez volt a tárgya. A külbőség csak az, hogy itt aránylag őrös ház előtt folyt le az ülés. A kis száma főrendek közt megjelent Prónay Dezső barát is, a ki súlyos betegségéből felépülve, ezúttal először volt látható a főrendiházban. Barátai közül számosan üdvözölték.

A képviselőház tegnap tisztviselőit választotta meg a harmadik ülésszakra s az osztályokat sorolta ki. A választás nagy zajjal, de titkosan történt. A zajban alig lehetett hallani a jegyző hangját, a ki a névsort olvasta föl. A kormánypart tagjai közül igen sokan a terem közepén foglaltak állást, valószínűleg azért, hogy a párttagok szavazatait ellenőrizzék. Mert a jobboldalon egész komolyan tartottak tőle, hogy az egyesült ellenzék pártok közös névsora, a purosok segítségével leszavazza az amugyi is ingatottságot.

Az ellenzék gunyos mosolygással gyönyörködött a jobboldal vergődésén s hogy még kínosabbá tegye nekik a helyzetet, minduntalan átkiáltott a közepre: »Helyre!« Az elnök alig győzte a csengetéssel. Szinte összetett kezével kérte már a házat, hogy hallgassa meg a névsort, de az ellenzék nem tágitott, míg a középben ott álltak a szavazat-ellenőrök. Ugron Gábor egy ízben erélyesen közbe is kiáltott: »Ne álljanak az urnához, ellenőrizni a képviselő urak szavazatait, akkor lesz csend!« A terem közepét végre is kénytelen volt az elnök kiüríteni s az ellenőrököt helyeikre utasítani.

Egyszerre történt ezután a szavazás a két alelnökre, a nyolcz jegyzőre és a háznapgyra. Az alelnökökre két listával szavaztak; a kormánypart Andrássy Tivadár és Perczel Dezsőre, az ellenzék pártok Gullner Gyulára és Thaly Kálmánra. A jegyzőkre és háznapgyra ellenben az összes pártokkal történt előleges megegyezés folytán, csak egy névsorral szavaztak, a melyen az ellenzéknek három helyet engedett a többség, kettőt a függetlenségi és 48-as pártnak, egyet pedig a nemzeti pártnak. A házgy megválasztása csaknem egyhangu volt.

Jó másfél óra ba került, míg az elnöknek és a jegyzőnek sikerült összeszámítaniok a

szavazás eredményét. A kormánypart névsorai ugyan az egész vonalon győztek, de azért az ellenzék eljenzésben tört ki, mikor az elnök bejelentette, — hogy alelnök-jelöltek: Gullner Gyula és Thaly Kálmán 133 szavazattal kaptak a kormánypart 214 szavazata ellenében. Mondják, hogy ha a horvátok nem szavaznak s az ellenzék teljes számmal jelenik meg az urnánál és minden tagja az ellenzék jelöltjére szavaz, akkor az ellenzék alelnök-jelöltek 2—4 szavazattal győzhetnek volna. Jegyzőkké megválasztották: Bartók Lajos, Ezerterházy Kálmán gróf, Schöber Ernő, Hock János, Papp Elek, Josipovich Géza, Molnár Antal, Perczel Béni; háznapgyrak pedig Csávossy Béla.

Végül a ház az osztályokat sorsolta ki. Napirend előtt élénk vitát provokált Ugron Gábor, a ki felelősségre vonta az elnököt, a miért Teleszky Istvánnak megengedte, hogy a házassági jogról a képviselőház elé terjesztett igazságsügyi jelentést egynemű eljárással magához vegye. A jelentés részletei tényleg csak csütörtökön kerültek vissza a ház irodájához, a honnan azt Teleszky »előnkki engedélyvel« kedden, mindjárt az előterjesztés után elvitte. Ugron már csak az eltiltakozott az eljárás ellen, mert akkor, a mikor a jelentést Teleszky magához visszavette, az országgyűlés második ülésszaka már nem volt s így Teleszky sem volt az igazságsügyi bizottság előadója. A kérdéshez hozzászóltak: az elnök, Szilágyi Dezső igazságsügyi miniszter (két ízben) és Polónyi Géza, a ki szintén tiltakozott a házszabályok megsértése ellen. Az igazságsügyi miniszter tagadta, hogy a jelentésben utólagosan változás történt volna. »Majd meglátjuk később, ha utána nézünk!« kiáltott közbe Polónyi, nagy boszuságára a miniszternek, a kinek egy idő óta tudvalevőleg elég oka van rá, hogy idegeskedjék, valahányszor Polónyi revizióval fenyegeti. Mentette eljárást az elnök is s ha nem is mondta ki, de arczáról le volt olvasható az az erős elhatározás, hogy jövőre senki emberfiának ki nem adja többé azt, a mit hivatalosan a ház elé terjesztenek.

BELFÖLD.

Ujabb kilépés a szabadelvű pártból. Franciscs Norbert országgyűlési képviselő levelet irt báró Podmaniczky Frigyeshez, mint a szabadelvű párt elnökéhez s ebben kijelenti, hogy a szabadelvű pártból kilépett.

KÜLFÖLD.

A bolgár fejedelem elismerése. Konstantinápolyból jelentik, hogy a bolgár trónörökös születése valószínűleg maga után vonja a szultán által Ferdinánd bolgár fejedelem elismerését.

Határidő-naptár.

- Találkozó szerdán és szombaton d. u. a Gönczy-egyesület Otthonában.
- Sétahangverseny a Margit-fürdőben minden vasárnap d. u.
- Színházi előadások kezdete este 7 órakor.
- Febr. 10. Esküdszéki tárgyalás. (Veres Lászlóné Vértési Gyula és L. Hornyák Viktor ellen.)
- Febr. 10. Szűts Mihály felolvasása a gazdasági akadémiában. Este 5. ó.
- Febr. 10. Táncvizgalm az egyetem javára a Margit-fürdőben.
- Febr. 10. Dr. Varga Bálint felolvasása a Gönczy-egyesület otthonában. D. u. 5. ó.
- Febr. 11. A debr. gazdasági egyesület választmányának ülése. D. e. 10. ó.
- Febr. 11. Az alföldi takarékpénztár közgyűlése. D. e. 10. ó.
- Febr. 11. A kézügyesítő oktatást fejlesztő egyesület alakuló közgyűlése.
- Febr. 11. A fodrász és borbély-segédtek táncvizgalm az egyetem javára.
- Febr. 12. Hajdúvármegye közigazgatási bizottságának havi ülése.
- Febr. 15. Hajdúvármegye közgyűlése.
- Febr. 17. Esküdszéki tárgyalás. (Csurka János és Mannó Kálmán Papp László ellen.)
- Febr. 17. A zsidó ifjúság iskolájában a »Bika« tánctermében.
- Febr. 17. A vőfély-társulat táncvizgalm a Margit-fürdőben.
- Febr. 18. Kölcsonös-segélyező egyesület közgyűlése. D. e. 10. ó.
- Febr. 18. Önkéntes tűzoltók táncvizgalm a Margit-fürdőben.
- Febr. 18. A hatvan-utcai gazdaság közgyűlése a városháza kis tanács-termében.
- Febr. 18. Iparos ifjak önképző egyesületének közgyűlése D. u. 3. ó.
- Febr. 23. Hangverseny a debreczeni egyetem és az Emke javára.
- Febr. 24. A függetlenségi párt bálja a »Koroná-ban«.
- Febr. 25. Az iparos-kör közgyűlése. D. u. 3. ó.
- Myrcs. 10. Emke bálja a Bika tánctermében.

Ujdonságok.

* A főiskola köréből. A főiskolában a folyó tanév második felében a következő vizsgálati bizottságok működnek:

A) **A theologiai akadémián.**
Felügyelők és ellenőrök: Kiss Áron püspök és Vályi János főgondnok vagy helyetteseik. Tanári elnök: Balogh Ferencz. Bizott-

sági tagok: Tóth Sámuel, Csiky Lajos, Dr. Erdős József és Süss Béla theol. akad. rendes tanárok.

B) **A jogakadémián.**
Első alapvizsgálati bizottság:
Elnök: Liszka Nándor; h. elnök: Dr. Bacsoni Lajos. Bizottsági tagok: Dr. Kovács Sándor, Dr. Karsa István.

Második alapvizsgálati bizottság:
Elnök: Buzás Pál; h. elnök: Dr. Öreg János. Bizottsági tagok: Liszka Nándor, Dr. Ozory István.

Jogtudományi államvizsgálati bizottság:
Elnök: Dr. Karsa István; h. elnök: Ozory István. Beltagok: Buzás Pál, Dr. Bacsoni Lajos, Liszka Nándor.

Kültagok: Dr. Balkányi Miklós ügyvéd, Des Combes Henrik ügyvéd, Deák Ferencz kir. járásbíró, Eötvös Károly Lajos kir. táblai bíró, Dr. Nagy Lajos ügyvéd, Naményi József kir. táblai bíró, Rottler Béla kir. törvényszéki bíró, Sarói Szabó László kir. táblai bíró, Szöllösi János Hajdúvármegyei ügyfőgyész.

Allamtudományi államvizsgálati bizottság:
Elnök: Dr. Kovács Sándor; h. elnök: Liszka Nándor. Beltagok: Buzás Pál, Dr. Bacsoni Lajos, Dr. Ozory István.

Kültagok: Eötvös Károly Lajos kir. tanfelügyelő, Dr. Király Ferencz országgyűlési képviselő, Dr. Kola János kir. tanácsos, az ügyvédi kamara elnöke, Szinay Gyula országgyűlési képviselő, Szöllösi János Hajdúvármegyei tiszti főgyész, Szűcs Mihály királyi gazdasági tanintézet tanár, Takács Ferencz ügyvéd, Váradi Szabó János udvari tanácsos.

* A debreczeni népgyűlés tudvalevőleg elhatározta, hogy az egyházi politikai reformok megvalósítása érdekében kérvényt intéz a képviselőházzhoz. E kérvényt a népgyűlés után azonnal több ezren irták alá s a vidéki küldöttek tagjai is vittek aláírási iverket, hogy otthon minél tömegesebben eszközöltesse az aláírástokat. T e t e l e n r o l szerkesztőségünkhöz küldték vissza az aláírási iverket, melyet 280-an irtak alá. Tekintve azt hogy Tetelen Hajdúvármegye legkisebb községei közé tartozik, az aláírók száma igen imponzans, a mi azt bizonyítja, hogy a mi népünk teljesen áttértette és megértette a kor-szellem szavát!

* Ertesítés. Azon urhölgyek és urak, a kik e színházban folyó hó 23-án az egyetem és az Emke debreczeni fiókja pénzalapjának növelésére hangversenyt rendeznek, — engedve a közönség azon óhajának, hogy a hangverseny megismételtetvén, ezáltal alkalom adassék a megjelenésre azoknak is, a kik az első hangversenyre jögyet nem kaphattak, elhatározták, hogy az előadást a következő napon, vagyis folyó hó 24-én este ugyanolyan helyáarak mellett az egyetem és a debreczeni daleylet javára megismételik. — E körülményt azzal van szerencsém az érdeklődő közönségnek tudomására hozni, hogy ezen előadásra előjegyzések irodámban holnaptól kezdve eszközölhetők s egyidejűleg a jegyek is kiválthatók. — Az előjegyzések első sorban a folyó hó 12-ik napjáig azok részére biztosítottunk, a kik a folyó hó 23-iki előadásra jögyet nem nyerhettek. Debreczen 1894 február 9 en M á r k E n d r e rendező biz. elnök.

* Kaba a debreczeni egyetemért. A debreczeni főiskolának egyetemmel fejlesztése érdekében Kabán a gyűjtés befejeztéknek tekinthető. E célra — mint lapunknak írják — adományoztak: a város 250 koronát, a jegyzői kör 250 koronát, az ev. ref. egyház 400 koronát, a belhivatalnokok 400 koronát, a házakentű gyűjtés eredménye pedig 120 korona. E szerint összegyűlt összesen: 1420 korona. Ugyancsak Kabán kolozsvári teológiai fakultás részére 25 korona s 52 fillér gyűlt össze.

* Letartóztatott főgyészi helyettes. A békés-gyulai törvényszék helybenhagyta Balogh vizsgalóról végzését, melynélfogva Cziffra Imre volt főgyészi helyettes letartóztatott. Még tavaly márciusban történt, hogy Véke ügyészségi irnok felejtette az igazságsügyi miniszternél békés-gyulai ügyészség akkori vezetőjét, Cziffra Imrét, hogy a befolyt bírsággal telt tőlt módon manipulál. Az igazságsügyi miniszter Cserna Vincza debreczeni főgyészt bízta meg a vizsgálattal, aki fejeletlenül ultra terelte az ügyet. Cziffra kénytelen volt nyugalmába menni és Budapesten vállalt jogtanácsosi állást a Mutuel biztosító intézetnél. Idő közben azonban Liszkyhoz, a jelenlegi gyulai ügyészhez egész sereg feljelentés érkezett Cziffra ellen sikasztások miatt. Azzal vádolják, hogy a behajtott rabtartási költségeket saját céljaira fordította, a miniszteriumnak pedig a rabok szegénységi bizonyítványait mutatta be, melyek szerint a rabtartási költségek nem voltak behajthatók. Az elsikasztott összeg nyolcezer forint lehet. A sikasztás több esetben konstátálva van. Cziffra nagyuri passzióknak élt. Védőjeül Rádl Ödönt nevezte meg.

* A debreczeni első takarékpénztár, hazánk legazdagabb pénzintézeteinek egyike, f. hó 25-én tartja meg évi rendes közgyűlést. Az igazgatóság tegnapi ülésében tárgyalta a múlt évi mérleget, az évi jelentést, a nyereség felosztása iránti javaslatot; szóval

előkészítette a közgyűlés tárgyait, Javasolni fogja az igazgatóság, hogy 1896-ban a takarékpénztár 50 éves jubileumának emlékére, 10,000 korona alapítvány tessenék a debreczeni egyetem javára, mely alapítvány oklevelét már e közgyűlésen bemutatják. A takarékpénztár 1893-ik évi tiszta nyeresége 87,000 frt. melyből az igazgatóság 54,000 frtot javasol kiosztatni, részvényenként 90 frtjával. A zenede felszerelésére 1000 frtot a kereskedelmi akadémiára építésére — a korábban megszavazott 5000 frt egyik részleteként — szintén 1000 frtot, különféle jótékony czélokra 1200 frtot hoz javaslatba az igazgatóság. Javasolni fogja továbbá azt is, hogy a milleniumi kiállítás pénzügyi csoportjára 3 éven át 200—200 frt, azaz 600 frt adassék. (Ilyen bőkezű adakozás mellett a f. takarékpénztár a debreczeni újságírók váltóit is visszaadhatná, vagy legalább is a kesetes követelések tartalék-alapjára irhatná! R v. v.)

* Személyi hir. Ujlaki Béla, a m. kir. kereskedelmi muzeum filippopli fiókjának főnöke az első magyar varrógépgyár részvénytársaság kereskedelmi igazgójává hivatott meg is választott. Új állását a lehető legrövidebb idő alatt elfoglalja.

* Eljegyzés. Somogyi Gyula hentes eljegyezte özv. Molnár Sámuelné leányát, Molnár Eszterike kisasszonyt.

* Kézügyesítő egyesület. Felhívjuk a t. érdeklődők szíves figyelmét a holnap vasárnap d. e. 10 órakor a városháza tanács-teremben tartandó alakuló közgyűlésére a kézügyesítő egyesületnek.

* Halálozás. Handtel Vilmosnak, az alföldi takarékpénztár vezérigazgatójának neje szül. Laszallner Emilia asszony, f. hó 8-án, életének 55-ik, boldog házasságának 35-ik évében, rövid szenvedés után elhunyt. Későn érkezvén hozzánk a gyászjelentés, csak ma adhatunk hírt e gyászról, mely városszerte őszinte részvétet keltett. A megboldogult egyike volt azon uraknak, kiknek jótékonyasága száz és száz szenvedőknek szántotta felkényeit. Mint az ág. evang. filler-egylet elnök-nője buzgó tevékenységet fejtet ki s a filler-egylet, mely legkiválóbb tagját vesztette el, mely gyászát nem is tartja meg a ma estére kitűzött teha estélyt. A temetésen, mely ma d. u. folyt le, rendkívül nagy számu közönség volt jelen s koszorúk özönével halmozták el a szeretett halott koporsóját. Béke halmvaira! Áldás emlékére.

* Új lap. »Ifjúsági Lapok« czim alatt igen elevenen szerkesztett lapot indított meg T á b o r i Róbert, az ismert jeles író. A hetenként egyszer megjelenő gazdag tartalmu s csinosan illusztrált ifjúsági lap előfizetési ára egész évre 6 frt. E lap mellékletét képezi a »L e a n y v i l á g«, melyet T á b o r i Róbert né szerkeszt, hasznos és mulatózó olvasmányokkal látván el a leány-világot.

* Nyilvános számadás. A »P o l g á r i k ö r « ála mult hó 27-én a Bika dísztermében k ö n y v t á r a g y a r a p i t á s á r a — rendezett táncvizgalm alkalmából befolyt jegyekből 354 frt felülfizetésekből 121 forint 70 kr. Összesen: 475 frt 70 kr. A kiadás 264 frt 31 kr Tiszta maradvány: 211 frt 39 kr. Felülfizettek: Úszó István 10 frtot. Nagy Ferencz, Polgári Bálint, Wolafka Nándor és Fehér Domokos 5—5 frtot. Komlósi Mihály, Szathmáai Mihály, Jambor János, Gyarmaty István, Horváth János építész 3—3 frtot. Vecsey Imre, Király Gyula, id. Horváth József, Preuzer Salamon, Balogh István, Óri Mihály, Polgár József, Jándi Ferencz, Debreczeni Lajos, Dankó Mihály, Ungvári Imre 2—2 frtot. Deák István 1 frt 50 kr. Csáki Gergely, Tüdős József, Viski Sándor, Nagy Gyula, Páfi István, Dr. Orbán József, Antal Vincze, Fehér Sándor, Kozma József, Imre János, Káposztás Imre, Hódi Béla, Ménes Mihály, Nagy Gábor, Nagy Sándor, Gönczi Eendréné, Kondor Kálmán, Balogh János, Mikó József, Hüse Ferencz, Palfi Ferencz, Nagy János, Macskási János, Balázs Sándorné, Szentesi Jánosné, Báthori Imre, Kovács János, Koszorús Kálmán, Csurka Lajosné, Szatmári Antal, Pasztor Gyula, a Pósa-laki Mihály, Gede Mihály, Nagy Lajos, Horváth Mihályné, Szathmári József, Csáky Béla, Bornyás József, N. N. Nagy Sándor Korpási Dániel, Veres Lászlóné, Somogyi Imre, Dávid Mihály, Vásárhelyi József, Vágner János, Balogh János, Nagy Sándor, Erdei Kálmán 1—1 frtot. Ifju Papp János, Szatmári Istvánné, Rácz Gábor, Albert Istvánné, Tóth Jánosné, Nagy Károly, Szilágyi Imre, Dankó János 50—50 kr. Németi István 20 kr. Összesen 121 frt 70 kr; mely szíves adományaiért halás köszönettel fejezi ki a k ö r - v á l a s z m á n y a nevében a b á l r e n d e z ő b i z o t t s á g.

* Új városrész. A debreczeni tisztviselők mozgalma, melyet a tisztviselőtelep létesítése tárgyában indítottak, — a mielőbbi siker reményével biztat. Csütörtökön ismét nagy lépés történt a cél felé. Az érd-kelt tisztviselők mintegy negyvenen értekezletet tartottak a kollegiumban Harmath Gergely fő-reáliskolai tanár elnöke alatt. Az értekezlet tárgyat a február 2-án kiküldött bizottság jelentése képezte, mely szerint megállapították, hogy a tisztviselő-telep számára legal-kalmasabb terület a Séta-kerület mellett a nagy-erdei villasornak mintegy folytatásá képező 18,000 ööl területű Kardostéle akáczósi erdő. Az érdekltség elfogadta a bizottság Kardos László kereskedő között létrejött ár

feltételeket: aztán egy szervező választott, mely az ideiglenes szerződés László kereskedővel megkötésével viselő telepen résztvenni kívánók. Az új szervező bizottság tagjaiul tartattak rendes tagokul Harmath Gede István, Harsányi Gusztáv, Suly Elek Lajos, Márk Endre, dr. Baye pöttagokul dr. Varga Bálint és Papp János. — Az új bizottság megbízására nézve is, hogy a telep tagjai szabályokat dolgozzék ki. A beírt frt beírásai díj mellett naponként órától esti 8 óráig eszközölhetők tisztviselői körben. A telek tulajdonára nézve ingyen engedi át a szűkület. A telep a város egyik legégszén fog épülni, még pedig Cszerben.

* Isteni-tiszteletek. Helynap a következők fognak isteni-tiszteletet a nagy templomban D i e s z ö f i templomban Kovács Emil, a nagy templomban Mindszenti Imre, a nagy templomban Könyves Tóth.

* Színház. Tegnapelőtt színház előtt a »Figaró házassága« cz. színdarabot adták elő. Az előadás napjainak előadás volt, mely a primadonáé cz. énekes bőszíne közepes számu közönségre nem érdemi meg, hogy vele a színpad a szereplők mindenike igyekvően telen alakokból elfogadható produkció. »Ö t d i k p o n t o t «-ot ismételték.

* A »Csonkai-kör« te felolvasó ülést a városháza nagytermében, mely szép számu, köztük diszteség is volt jelen. J á n o s s y G e r gely »Karácsony György« cz. pályaművét, melyet a közönség a nyilvánításokkal jutalmazott. Az Albert tanár lépett a felolvasó debreczeni köré cz. munkáját felolvasni. A nagy gondallal megírt munkát hallgatta a közönség s megtapsogatta.

* Színészeink a fővárosban. Tarsulati ülés volt a nagyteremben márczius 7, 8, és 9-ikén tartott kongresszusra. A debreczeni színházgyűlésen B o c z k ó Sámuel főbíró is, mint színházi felügyelő, továbbá a D e s z ö f i H e v e s s y G e r gely fogják képviselni.

* Erdőügyi kihágások. Rendőrség elkészítette a féleveses gáskorról szóló kimutatást, melyet az ügy miniszteriumhoz küldt fel. Erdőrendezésen tapasztalható, hogy a városban volt valahára a mezőgazdasági mederbe és irányba való terelés.

* Felhívás. Mindazokat, a kik a nagy folyó hó 23-án megtartandó hangversenyre előjegyzéseket nem tettek, hogy nálam levő jegyirodában holnap az az vasárnapig annnyival inkább szíveskedjenek megvásárolni a jegyüket, mert az addig ki nem váltott jegyek igényeinek kielégítésére fordítottunk rend. biz. elnök.

* Virágok. Ki ne szeret Nemsokára jön a tavasz s gyönyörködhetünk pompás színelvű virágokban. Nagyan folyik ki az rosi kertész telepen is a munka. városi kertész alkalmazottai s az üvegházak már is diszes virágtelek.

* Táncmulatság. A nagyteremben a személyzet által rendezendő házias táncmulatságok után itélve egyike lesz a legérdekesebb mulatságoknak. Ezek kedélyesség és fesztelenségét a sablon-szerű táncmulatságoktól elválasztja a bál sikere és lehetősége. A rendező az a bál sikere érdekében a legfelsztelebb társas összejövél táncvizgalmára 3000 meghívót rendezőség.

* Sétahangverseny. A nagyteremben tartandó sétahangverseny következő: 1. Ferencz Ferdinánd, Fahrbahtól. 2. »Le Piquette« quadrille Kaulichtól. — 3. »Leány« nyitánya, Donizettitől. 4. »Keringő« Strausztól. 5. »Paraszt becsület«-ból Czappánád, Fialától. 7. »Ámor és a Waldteufel«-ből. 8. »Carmen«-ből. 9. Második rész a »Bababól, Bayerltől. 10. Magyar indulás.

* Angol és franczia nító. Egy teológiai végzettségű diákot látogatott fiatal ember bad idejét értékesítő, az a nyelvkeblől magán órák adása. Czime megútdható lapunk szíveskedjenek megvásárolni.

* Kis liba. Tömséres felhívást, mely aztán ezt az állapallta valami kecskagőzöknek s melegsőköt gazdajától. A 3. kecskánál megtalálható.

feltételeket: aztán egy szervező bizottságot választott, mely az ideiglenes szerződést Kardos László kereskedővel megkötötte és a tisztviselő telepen résztvenni kívánókat összeírja. Az új szervező bizottság tagjaiul megválasztottak rendes tagokul Harmath Gergely, Benke István, Harsányi Gusztáv, Suhajda József, Elek Lajos, Márk Endre, dr. Bayer Ferenc és pöttogokul dr. Varga Bálint és Piribauer Alajos. — Az új bizottság megbízást kapott arra nézve is, hogy a telep tagjai számára alapszabályokat dolgozzék ki. A beiratkozások 5 forint beiratási díj mellett naponta délután 5 óráig, este 8 óráig eszközölhetők a jogász és tisztviselői körben. A telek tulajdonosa utca számára ingyen engedi át a szükséges területet. A telep a város egyik legegészségesebb részén fog épülni, még pedig Cottage rendszerben.

Isteni-tiszteletek. Holnap vasárnap a következők fognak isteni-tisztelet tartani a nagy templomban: **Dicsőfi József**, a kis templomban **Kováts Emil**, az új templomban **Mindszenti Imre**, az ispotályi templomban **Könyves Tóth Kálmán**.

Színház. Tegnapelőtt szék közönség előtt a »Figaró házassága« cz. szellemes francia vígjáték adatott igen jó előadásban. Tegnap népeledés volt, mely alkalommal »A primadonna« cz. énekes bohózat került színre közönség számú közönség előtt. A darab nem érdemi meg, hogy vele foglalkozunk, de a szereplők mindenike igyekvő a kép-telen alakokból elfogadhatót produkálni. Ma az »Ötödik pontot«-ot ismétlik.

A Csokonai-kör. tegnap tartotta felolvasó ülést a városháza nagy termében, melyen szép számú, köztük diszes hölgyközönség is volt jelen. **Jánosy Zoltán** olvasta fel »Karácsony György« cz. pályanyertes költeményt, melyet a közönség zajos tetszésnyilvánításokkal jutalmazott. Azután **Kardos Albert** tanár lépett a felolvasó asztalhoz »A debreczeni kör« cz. munkáját olvasván fel. A nagy gondtal megírt munkát érdeklődéssel hallgatta a közönség s megtapsolta.

Színészeink a fővárosi nagy gyűlésen. Társulati ülés volt ma a színház-nál, melyen tagokat választottak a fővárosban március 7. és 9-ikén tartandó színész-kongresszusra. A debreczeni színházat a nagygyűlésen **Boczko Sámuel** főkapitány, ugy is, mint színházi felügyelő, továbbá **Tapolczi Dézsi** és **Hessy Gábor** színészek fogják képviselni.

Erdőügyi kihágások. A mezőrendőrség elkészítette a féléves erdőügyi kihágásokról szóló kimutatást, melyet a földmivelésügyi miniszteriumhoz küld fel. Ebből kiténik s örvendtesen tapasztalható, hogy mennyire kívánatos volt valahára a mezőögyeknek jobb mederbe és irányba való terelése.

Felhívás. Mindazokat, akik a színházban folyó hó 23-án megtartandó jótékony célú hangversenyre előjegyzéseket eszközöltek, felkérem, hogy nálam levő jegyeiket ügyvédi irodámban holnap az az vasárnap déli 12 óráig annyiál inkább sziveskedjenek kiváltani, mert az addig ki nem váltott jegyeket mások igényeinek kielégítésére fordítom. **Márk Endre** rend. biz. elnök.

Virágok. Ki ne szeretné a virágokat. Nemsokára jön a tavasz s mindannyiunk gyönyörködhetünk pompás színeikben s édes illatukban. Nagyan folyik ki az erdőn a városi kertész telepen is a munka. **Tóth György** városi kertész alkalmazottai serénykednek s az üvegházak már is diszes virágokkal vannak tele.

Táncmulatság. A »Margit«-fürdő és jégpálya személyzete által ma szombaton este rendezendő házi táncmulatság, az előjele után itélve egyike lesz az ideiglenes legelőkeltebb mulatságoknak. Ezen táncmulatság kedélyessége és fesztelensége által fog a többi sablon-szerű táncmulatságok sorából kitűnni. A rendezőség a bál sikere érdekében minden lehetőt elkövetett, hogy azt a legkedélyesebb legfesztelenebb társas összejövetellé tegye. A táncmulatságra 3000 meghívót bocsátott ki a rendezőség.

Sétahangverseny. A katonai zenekar által holnap d. u. 4 órakor a Margit-fürdőben tartandó sétahangverseny műsora a következő: 1. Ferencz Ferdinánd főherczeg indulója, Fahrbauchtól. 2. »Le Plaisir de Salon«, quadrille Kaulichtól. — 3. »Az ezred leánya« nyitánya, Donizzettitől. 4. »Ezeregy éjszaka«, keringő Strausstól. 5. Nagy fantázia a »Paraszt becsület«-ből Czapektől. 6. Szerená, Fialától. 7. »Amor és a tavasz keringő« Waldteufeltől. 8. »Carmen sylvia«, Kleeberg-től. 9. Második rész a »Babatündér« ballettől, Bayerától. 10. Magyar induló, Lehártól.

Angol és francia nyelv tanító. Egy teológiát végzett s külföldi akadémiait is látogatott fiatal ember pár órai szabad idejét értékesítendő, az angol és francia nyelvekből magán órákat adására vállalkozik. Címe megdundható lapunk szerkesztőségében.

Kis liba. Tömésre fogták be a kis libát, mely azután ezt az állapotot nem találta valami kecsgetőnek s egy szép eszén uesztökött gazdájától. A 3. ker. kapitányságnál megtalálható.

Henneberg G. (cs. kir. udvariszállító) selyemgyára Zürichben, a privátmegrendelők lakására közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes selyemszöveteket méterenként 45 krtól 111 krtól 65 krig póstabér és vámmentesen, sima, csikos, kockázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapra 5 kros bélyeg ragasztandó. (20) 1.

Időjárás.

A légnyomás minimuma Európa északi részén van, maximuma pedig délnyugaton terül el; északnyugatról újból a barometer süllyedése tapasztalható.

Déli és nyugati Európában az idő többnyire száraz, északon és keleten azonban esélyesek voltak. A hőmérséklet aránylag magas.

Hazánkban tegnap az időjárás szeles és igen enyhe volt (a maximális hőmérséklet többnyire 10 C° fok fölé emelkedett), azonban az ország északi szélén eső esett; ma reggel az idő jobbra kiderült és a hőmérséklet is süllyedt.

Nyugati szelekké változóan felhős, enyhe idő várható jelentékeny csapadék nélkül hosszabb tartamuk.

Esküdtszéki tárgyalás.

Debreczen, febr. 10.

Veres Lászlóné, debreczeni lakosnő, kinek aranyműves üzlete van a főtéren, a főútszéke mellett, sajtópört indított **Vértesi Gyula**, a »D. E.« volt f. szerkesztője és **Lancz-Hornya Viktor**, a »D. E.« volt belmunkatársa ellen, egy rövidke hírlapi közlemény miatt, melyet magára nézve sértőnek tartott.

E sajtó-pörben mára volt kitérve az esküdtszéki tárgyalás. Az esküdtök s a tanúk idejében meg is jelentek, de mégse lehetett a tárgyalást a szokott időben megkezdeni, mert a vádlottak egyike, **L. Hornya Viktor**, nem jelent meg.

Az elnök — a szabályok értelmében — d. e. 10 óráig felfüggesztette az eljárást megkezdését.

Fél 11 óra tájban ért véget az esküdtszéki megalakítása, melynek tagjai lettek: **Fráter Gyula**, **Szikszay Lejos**, **Budaházy Ödön**, **Vecsey Zoltán**, **Boschetti András**, **Dr. Horváth Károly**, **Buttykay Menyhért**, **György Kálmán**, **Fehér Sándor**, **Engesszer József**, **Tamási Béla**, **Szathmáry István** rendes, **Elek Lajos**, **Polgári Bálint** póttogok.

A törvényszék következőleg alakult meg: elnök **Igyártó Sándor**, szavazó bírák **Palatócz Lajos** és **Rottler Béla**, jegyző **Dr. Balogh Zsigmond**.

Magán panaszosn személyesen jelent meg, **Sajo György** ügyvéd kíséretében; **L. Hornya Viktor**, a vádlottak egyike, a tárgyalás megkezdéséig se jelent meg. **Vértesi Gyula** azonban jelen volt, védője, **Dr. Bakonyi Samu** ügyvéd kíséretében.

Igyártó Sándor elnök megtevével figyelemztetést úgy az esküdtökhöz, mint a halgatósághoz, röviden jelzi a mai sajtópört tárgyát. 1892 okt. 10-én a »Debreczeni Ellenőr«-ben egy »Megbűntetve« kezdetű közlemény látott napvilágot, melyben magán-panaszos magára nézve rágalmazást látott. E közlemény miatt 1893 apr. 11-én megtevével a vád feljelentése a magánpanaszos a szerkesztő, **Vértesi Gyula** ellen s a vizsgálat kiterjesztetett **L. Hornya Viktorra** is.

Felolvastatik a vádléval, mely elmondja, hogy a »Debreczeni Ellenőr« nevezett számában a következő napi írt jelent meg:

»Megbűntetve. V. L. ékszerész nő, ki megvett egy lopott arany karperecet, akit ezért a kir. tábla 6 órára ítél, a kir. kuria 8 órára ítélte el.«

Ebben magánpanaszosnó rágalmazást látott s **Vértesi Gyulát** is vétkesnek kéri kimondani, miután a közlemény szerzője, **L. Hornya Viktor**, nem vállalta el azért a felelősséget.

Dr. Bakonyi Samu hivatkozva arra, hogy a sajtóügyi panasz elkéve adatott be a vizsgálóbíróhoz, elévültek tarja az ügyet s kéri a törvényszéket, hogy magán panaszost ez alapon utasítsa el panaszával s marasztalja el a költségekben. Nem azért teszi ezt, mint-ha félne az ügy érdemi tárgyalásától, hanem elvi szempontból jogász kötelessége volt ezt megtenni.

Sajo György, magánpanaszos képviselője, e kifogást figyelembe vehetőnek nem tartja, mert magánpanaszos, az ellene indított fenytő pör befejeztéig nem adhatott be panaszt; kéri tehát a kifogás elvetését.

A törvényszék a magánvádló álláspontjára helyezkedik, mert a bűnyű 1893 márc. elején fejeztetett be, addig pedig magánpanaszos nem lehetett azon helyzetben, hogy feljelentést tegyen. — A feljelentés tehát el-késéttnek nem tekinthető. Ez alapon elveti a kifogást.

A védelem — e határozat ellen — elvi szempontból — semmisségi panaszt jelent be. **Vértesi Gyula** vádlott a hozzá intézett kérdésekre előadja, hogy 29 éves, B. Gyarmaton született, r. kath. vallásu. nőlen, hírlapíró, sajtó-vétségért elítélve nem volt. — Az inkriminált közleményt nem ő írta, sőt tu-

domása se volt annak megjelenéséről előzetesen. A felelősséget a közleményért e szerint nem is vállalja el. Nem tudja, hogy **L. Hornya Viktor**, a közlemény szerzője, mely forrásból merítette az ujdonságot. S felajánlotta magánpanaszos ügyvédjének, hogy teljes elégtételt szolgáltasson a magánpanaszosnak, ha meggyőződik róla, hogy a közlemény nem tartalmazott valóságot.

Következik a tanúk kihallgatása. **Hoffman Sándor** nyomdai művezető, 37 éves, izraelita vallásu, nős, mint tanu azt vallja, hogy **L. Hornya Viktor** fel volt hatalmazva arra, hogy az egyes ujdonságokat szedés alá adhassa. Úgy emlékszik, hogy a közlemény megjelenésekor **Vértesi Gyula** nem is volt Debreczenben. **L. Hornya Viktor** ugy nyilatkozott tanu előtt, hogy a közleményért elvállalja a felelősséget. Tudomása van arról is, hogy **Vértesi Gyula** elégtételt akart szolgáltatni a közleményért, de e tekintetben magán panaszos ügyvédje nem nyilatkozott. Úgy tudja, hogy **Lancz-Hornya Viktor** valamelyik ügyvédőt hallotta az inkriminált közleményt.

Zoltai Lajos tanu, 32 éves, ref. vallásu, nős, városi szék lelváltárnok éppen ugy vall, mint előbbi tanu. **Vértesi Gyula** nem látta előzetesen az inkriminált közleményt. — Tudja, hogy **Vértesi Gyula** megpróbálta a békés kiegyenlítés. Hallotta ezt **Gáspár Imrétől**, a mostani szerkesztőtől is.

Sajo György kijelenti, hogy **Vértesi Gyula** hajlandó volt békés uton kiegyezni, de ügyfele ebbe nem egyezett bele.

Sajo György kéri a **Veres Lászlóné** ügyében hozott kuriai ítélet felolvasását, **Dr. Bakonyi Samu** e mellett kéri még a két alsó bíróság ítéleteinek felolvasását is.

A bíróság felolvastatta az összes ítéleteket, valamint **L. Hornya Viktor**nak a vizsgálónál tett vallomását is.

L. Hornya Viktor vallomásaiban elismerte, hogy ő a szerzője a közleménynek, — de azért a törvény előtti felelősséget nem vállalta el, mert ő csak a szerkesztővel szemben tartozik felelősséggel. Külömben kimétehető nem is közölte magánpanaszosnak teljes nevét, — csakis nevének kezdő betűit.

A felolvasott ítéletekből kiténik, hogy **Veres Lászlóné** abban a bizonyos ékszer-ügyben a debreczeni törvényszék által 8 napi elzárásra és 100 forint pénzbüntetésre, a kir. tábla által 100 forint fős, 50 forint mellékbüntetésre, a kir. kuria által pedig 50 forint fős s 20 forint mellék-büntetésre ítéltetett.

A bizonyítási eljárás befejeztetvén, **Sajo György** megkezdi vádbeszédét.

Először a becsület szentségéről beszél. Azután rátér arra, hogy magánpanaszos jóhiszeműleg járt el, midőn a kérdéses ékszer megvett. Mert aranyműves üzletben alig lehet megismerni azt, hogy valamelyik becsérelő, vagy ékszer-elárúsító becsületes-e vagy nem? Magánpanaszos tehát mitsem sejtve vette meg az ékszert. Lesújtó villámként hatott azonban rá a »D. E.« közleménye, mely egy aggodó nőt bántott s olyan állításokat tartalmazott, melyek nem feleltek meg a valóságnak. A sajtó nagy hatalom, mely trónokat forgat, országokat vértengerbe boríthat. A kezébe adott világitó faklyát azonban nem szabad gyilkos törre átalakítani. E közlemény cizlja pedig az volt, hogy **Veres Lászlóné** erkölcsileg és anyagilag tönkre tettesék, holott magánpanaszos legfeljebb a vétel körül követelt el gondatlanságot. A közlemény rágalmazást tartalmaz s ezért mindkét vádlott felelős. **Vértesi Gyulát** mint szerkesztőt terheli a felelősség, **L. Hornya Viktor** pedig mint tettést. A közlemény eredeti kézírata nem volt beszerezhető, eltűntek azt, hogy az értelmi szerző kibújék a büntetés alól. Ebből azt látja, hogy vádlottak a bravó szerepére vállalkoztak, midőn szelnek bocsátottak olyan közleményt, melyről könnyű szerez meggyőződhettek volna, hogy annak tartalma valótlan. Kéri mindkét vádlottat a rágalmazásban vétkesnek kimondani, mely verdict által a tetszhalottat visszadják az életnek.

Dr. Bakonyi Samu védőt, ki nem élt az esküdtszék megalakításánál a visszavetési joggal, tartózkodásra inti az ügy, hogy áll az esküdtszék előtt, a kitől a férfi köteles figyelme nem tagadható meg. **Vértesi Gyula**, a magyar irodalom egyik reményteljes ifju munkása, önmaga ajánlotta föl magánpanaszosnak az elégtételt, a mit az visszautasított s most idejött elégtételt keresni, holott azt nem érdemli meg. A közlemény lényege, hogy t. i. magánpanaszosnó elítélte, igaz s a kuria indokainál fogva hagyja helyben az alsó bíróságok ítéletét. Tény az, hogy magánpanaszosnó 30 forint ékszerért vitt meg tizedrésznyi áron, holott gyanítania kellett volna azt, hogy lopott jószágot kínál nek, s e tettéért megbűntetett. Elégtételt tehát nem kérhet. Akta-szerűleg van bebizonyítva az is, hogy magánpanaszos rosszhiszeműleg tagadott. Magánpanaszos ügyvédjének a sajtóra tett elméletének megdöntésére egyszerűen a sajtótörvény 13-ik §-át idézi, mely kimondja, hogy sajtóvétségért első sorban a szerző, ha az nem tudatik, a kiadó, ha ez se tudatik, a nyomda-tulajdonos büntetettik. **Vértesi Gyula** mindent megtett, hogy az ügy békés uton elintéztessék, de az elégtétel-adásnak más módja, mint az igazság kitétel-adása, nem lett volna. Nevezetesen ki kell mondaná, nem lett volna, hogy **Veres Lászlóné** nem 8 hónapra ítéltetett el, hanem ennyire és en-

nyire. Az ilyen elégtételt magánpanaszos, kit kielégíthetetlen bosszúvágy vezérelt, nem fogadta el. **Vértesi Gyulát** is megakarta bélyegezni azért, mert róla egy lényegében igaz dolgot más írt. A cselekmény, melyért a vád emeltetett, nem is büntethető; bizonyítsa be magánpanaszos azt, hogy nem követte el azon cselekményt, melyért elítélte: akkor kaphat elégtételt. Kéri védenze fölmentését.

Sajo György válasza és **Bakonyi Samu** viszonzása után **Vértesi Gyula** kijelenti, hogy magánpanaszosnó bizonyára üzletének akart csinálni reklámot azzal, hogy e sajtópört megindította.

Elnök összegezvén a vád és védelem sarkpontjait, felteszi a kérdéseket:

1. Az inkriminált közlemény foglal-e magában rágalmazást? Felelet: **12 igen**.
2. Szerzője-e **Vértesi Gyula** az inkriminált cikknek? **12 nem**.
3. Vétkes-e **Vértesi Gyula** a rágalmazásban? **12 nem**.
4. Szerzője-e **L. Hornya Viktor** az inkriminált cikknek? **12 igen**.
5. Vétkes-e **L. Hornya Viktor** a rágalmazásban? **12 igen**.

A törvényszék e verdict alapján **L. Hornya Viktor** rágalmazás vétsége miatt 50 forint fős, 20 forint mellékbüntetésre ítélte, mely nem fizetés esetén fogságra változtatik át. **L. Hornya Viktor** magán-panaszosnak, ez pedig a vád alól fölmentett **Vértesi Gyulának** költségeit megtéríteni tartozik. — Az ítélet **L. H. V.** költségén hírlapi uton közétetetik.

Szerkesztői üzenet.

K. M. I. urnak, Ujpest. Könyvtét szívesen ismertettük volna, de hát nem kaptuk meg. Utóközben bizonyára elkallódott valahol, a mi nem is csoda, — mert a magyar irodalom termékeit sokan bitang jószágok tartják, melyet büntetlenül lehet elsajátítani.

Második függetlenségi kör. P. Ladány. Kutas Imre úrtól, ki az önk által a »Debreczeni«-re küldött előfizetési díjat jogtalanul fölvetette s a kör részére a saját lapját megindította, noha senki se kérte azt tőle, még mindig nem tudtuk kivájni a minket illető pénzt. Ugyan koppintsanak rá ennek a jeles urnak, ki az enyém-tud fogalmával nincs tisztában, a hosszú körmeire!

Főszerkesztő: **Szinay Gyula**.
Felelős szerkesztő és lapkiadó: **Kósa Barna**.
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu**.
(Szerkesztőség és kiadóhivatal főtér 1828.)

A karlsbadi vizet vágást kurák alatt, valamint utókúra gyantán, úgy ezen viz, valamint egyéb ásvány vizek használata után: a

MATTONI-TELE
GISSHÜBLER
Karlshad-i gyógyvizek
SAVANYÓ-KÖR

Jelenleg már általánosan van alkalmazásban. Bebizonyított, hogy a Giesshübler savanyú viz Karlsbad dicsőségére szolgál, s hogy e hely forrásainak gyógyhatását fokozza. Löschner udvari tanácsos monográfiája Giesshübler (Puschteinről.)

(19.)

ELADÓ!

A tőzökertben egy kényelmes nyári lakkal ellátott, részben díszcerjékkel és nemes faj szőlővel beültetett kert eladó.

Értekezhetni lehet Kossuth-utca 24. szám alatt a tulajdonossal.

(46)

1-3

Táncztanítási jelentés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomásra hozni, hogy

táncziskolámat

a »Korona« táncztermében 1894. évi február hó 4-én nyitottam meg, melyre a tánczkedvelő urakat és leányokat tisztelettel meghívom.

Maradtam tisztelettel

Nagy József.

a magyarországi táncz egyesület által engedélyezett táncztanító.

Beiratásokat lakáson kis-várad-utca 21/3. számú háznál és este táncziskolámban fogadok el.

Zeneestélyek vasárnap és szerdán.

Kezdeté 8 órakor.

